

● עיתונאי זר אחד (או יותר) מצליח להכריח את המידע לח"ל, באחת הדרכים הרבות הפתוחות לכך. (נסיעה לחו"ל, טלפון מוסווה, דואר דיפלומטי, טלקס או פאקסימיליה בי מכשירים בלתי-מזוהים).

● המידע מתפרסם בכלי-תיקשורת זה.
● כל-התיקשורת הישראלית מעתיקים את המידע מכלי-התיקשורת הזר, תוך איזכור המקור.
התהליך המסובך הזה השתכלל במשך הזמן, והוא אורך עתה כולו 24 שעות בלבד. כך קרה השבוע. הסכינה של ועננו נערכה ביום הראשון אחרי-הצהריים. קול-ישראל שידר אותו ביום השני בשעה 18.00. לפני כן כבר שודר המידע בבי-בי-סי.

כך רמתה המדינה למשרת באגדה היהודית, שגם אכל את הדג הסרוח, גם ספג מלקות וגם הוגלה מן העיר. הסוד פורסם בארץ ובעולם. התמונות המכבידות של העציר שפיו נסתם בכוח הופיעו בכלי-התיקשורת. והעולם כולו יכול היה לצחוק מן המחזה המגוחך.

● המלך עידום

י תבן שזוהו אחד התפקידים של מרדכי ועננו: לחשוף את הגיחוך שבסידורי-הביטחון של מדינת-ישראל, החל במיתקן הסודי ביותר וכלה בחצר בית-המישפט.

כמו הילד באגדה של הנס כריסטיאן אנדרסון, ועננו צועק: הביטחון הוא עידום!
אם ישראל היא חלם מודרנית, ועננו הוא המלך בחלם זה.

פירסומיו של ועננו בסאנדיי טיימס הלונדוני חשפו את המחל המכפיר — הגובל בגיחוך — של סידורי-הביטחון בכור הגרעיני של ישראל.

מסתבר כי באתר זה התהלך לו טכנאי קטן, בעל תפקיד זוטא ושולי, כשהוא מבקש בכל מקום ומצולם באופן חסשי במצלמה שהוא הצליח להחדיר למית-קן. כל זה עשה במשך זמן רב, מבלי להתגלות, למרות שכבר נחשד באותו זמן בפעילות פוליטית רדי-קאלית.

אחר-כך יצא מן הארץ, כשכל התצלומים עימו, טייל עימם בעולם, הגיע עימם לאוסטרליה, דיבר עליהם עם ידידים, הגיע עימם ללונדון, מסר אותם לעיתון הבריטי.
אז נעלמו עיקבותיו — עד שהתגלה בישראל.

לפי הכתוב בכף ידו של ועננו הוא נחטף כרומא. לא ברור מדוע הגיע לרומא וסכירה הגישה שהגיע לשם מרצונו אחרי שפותרה על-ידי נערת פיתוי של המוסד.

הפרשה כולה חושפת תמונה כה מרהימה של כישלון של שרותי-הביטחון של ישראל — לכל האורך — עד כי הדבר צריך לזעזע כל אדם בישראל.

בעוד שבסרטים, בספרים ובעיתונים, המשרתים את קהילת-המודיעין הישראלית והחיים מפיה, מצטיינים רבים שרותי-הביטחון הישראליים במסודות מסוריים, ובהם סופרמנים, הצליח מרדכי ועננו האחד והיחיד לצייר חבורה של שומרי-חלם בושלים, המתי-אימים לכל היותר לסרט הומוריסטי.

במאות תצלומים וסרטי-טלוויזיה, עד שהשומרים תפסו מה התרחש. אז משכו את ידו של ועננו בכוח, והכניסו אותו לבית-המישפט. הוא לבש מיכנסיי-ג'ינס ומעיל חום בהיר, ונעלי-התעמלות.

בזה לא תם כוח-ההמצאה של הצעיר מבאר-שבע, שגילה שוב את זקנו. בצאתו מבית-המישפט היו שתי ידיו כבולות. אך כשהמכונית הוקפה בעיתו-נאים ולא יכלה לזוז, צעק ועננו בקול-יקולות את

המידע שמסר קודם לכן בכתב: שהוא הובא ארצה מרומא.

השומרים התנפלו עליו וסתמו את פיו, וכך צולם ועננו על-ידי עשרות צלמי עיתונות וטלוויזיה — תצלום המזכיר תמונות מברית-המועצות ומישטרים רומים.
מובן שהצנזורה הצבאית מחקה מן התצלומים של כפי-היד את המסר שהיה רשום בה. הם הופיעו כשכתם שחור גדול — או כמה כתמים שחורים קטנים — מכסים את הכתוב. מסירי-הטלוויזיה נמחק קטע זה כולו.

כך הופיעו למחרת-היום התצלומים בארץ ובעזר-לם: כפי-ידו של ועננו ובה מחיקת הצנזורה, ופיו של ועננו כשהוא חסום בידו של שומר.

● הקומדיה הרגילה

המשך התיקשורת היה ברור מראש. עיתונאי ישראל וחרקו שיניים והמתינו.

הנוהל הזה חוזר על עצמו בשנים האחרונות כדריקנות של שעון:

- מידע מסויים, כתוב או מצולם, מגיע לידי העיתונאים הישראליים.
- הצנזורה פוסלת את המידע.
- המידע מגיע לעיתונאים זרים (אם לא הגיע אליהם כבר קודם לכן, עוד בשעה שהגיע לעיתונאים הישראליים).
- הצנזורה אוסרת גם על העיתונאים הזרים להעביר את המידע לחו"ל.

מרדכי ועננו המשיך השבוע לקרקס את המדינה. זה לא היה קשה, מפני שהמדינה עצמה התנהגה כמו קירקס. זה היה מחזה מגוחך, אבסורדי ומביש כאחד.

● הסוד האחרון

ועננו הובא לבית-המישפט, לשם הארכת פקודת-המעצר שלו עד תום ההליכים.

זה היה ענייד פורמאלי גרידא. איש לא ציפה מבית-המישפט לשחרר את האיש בערכות.

הדיון עצמו היה סודי, כמו כל הדיונים הקודמים בפרשה זו. מרדכי ועננו הוא עדיין סודי-המדינה — סוד שלא נותר בו דבר סודי.

לא ברור מדוע היה צורך לערוך את ההצגה הסודית הזאת ברעש גדול. לכאורה ניתן היה לקיים את הדיון הסודי-מאלי הזה כולו במקום בליאתו של ועננו. איש לא היה צריך לשמוע על כך, מלבד הפרקליטים.

אבל מישור החליט שזה לא יפה, שצריך להיות דיון סודי בגלוי. הכל ידעו היכן ייערך הדיון, ומתי.

מדוע? הסביר איש ציני: "גם השוטרים רוצים להופיע בטלוויזיה!"

כרגיל, התאסף קהל גדול של עיתונאים וצלמים, מהארץ ומכל העולם, כדי להנציח את רמותו של האיש שהפך דמות עולמית וגיבור של פולקלור בישראל. הכל רצו לצלם אותו, להשיג מילה מפיו — כי כל תצלום וכל מילה של מרדכי ועננו מהווה כיום נכס לכלי-התיקשורת בעולם ובארץ.

לכאורה נותר רק פרט סודי אחד, אשר ישראל שומרת עליו בקנאות, ואשר התיקשורת העולמית כולה מעוניינת לחשפו: איך הגיע ועננו לארץ? האם נחטף על-ידי המוסד? אם כן — היכן? מתי? כיצד?

מכיוון שהסניגור, אמנון ויכרני, שומר על מוצא פיו מכל מישמר, כפי שמחייב תפקידו, יש רק אדם אחד בעולם המסוגל לספק את המידע הזה: מרדכי ועננו עצמו.

מדינת-ישראל דאגה לכך שהוא יוכל לעשות זאת, בצורה הדרמאטית ביותר, לפני מיקבץ התיקשורת העולמית.

היא יצרה את המעמד המתאים לכך: בפתח בית-המישפט המחוזי בירושלים.

● נחובת על היד

מרדכי ועננו כבר הוכיח שאינו טיפש. יש לו מוח פורה לתחבולות. האיש שהצליח לצלם מבפנים את המיתקן הסודי ביותר במדינת-ישראל, לא התקשה למצוא את השיטה לכיצדע וממו.

וכך ראה העולם כולו — באמצעות שליחי-התיקשורת — את מרדכי ועננו מגיע לבית-המישפט, ביושבו במכונית-טראנזיט מישטרתית בין שני שומרים, כשירו האחת ככולה ליד מלווה. את השניה הרים אל זכוכית המכונית, כשכף-היד מופנית החוצה. השומרים לא ראו מה שראו עשרות העיתונאים בחוץ: על כף ידו רשם ועננו את הסוד הכמוס ביותר של המדינה: המקום שממנו הגיע לארץ (רומא), ומיספר הטיסה שבה הובא.
עברו כמה רגעים יקרים, שבהם צולמה כפי-היד והונצחה